FESTIVAL VAN VLAANDEREN MECHELEN PRESENTEERT

LUNALIA

ZO 23.04 – 18:30

Ratas del viejo Mundo

Baston: de andere Josquin

50% polyfonie
50% avontuur

LOCATIE
Sint-Pieter-en-Paulkerk

BEZETTING

Michaela Riener *sopraan*
Soetkin Baptist *mezzo*
Anne Rindahl Karlsen *alt*
Salomé Gasselin, Garance Boizot *viola da gamba*
Floris De Rycker *luit & renaissancegitaar*

Programma

Josquin Baston (ca.1515-ca.1576)

Een gilde heeft syn deerne ter scheymaeltyt ghebeden

Languir me fais

Dum transisset Sabbatum

Si mon languir

Toutes les nuyctz

Spes mea Domine

Verhuecht u nu

Een gilde jent reet laest naer Ghent

Doulce memoire en plaisir consommée

Dueil double deuil [Johannes Lupi ca.1506-ca.1539]

La déploration de Lupus

Lecker Beetgen en Cleyn Bier

Lyden en verdraghen

Fors seullement

Si loyal amour

Een meysken was vroech opgestaen

Si pauper nihil offerat

Si tu te plains

Baston: the other Josquin

De zelfverklaarde ratten van de oude wereld breken een lans voor Josquin Baston, een Vlaamse polyfonist die carrière maakte aan verschillende invloedrijke hoven. Naast instrumentale werken, motetten en chansons vertolken de musici meerstemmige Nederlandse liederen van deze onbekende meester. Wie de oren spitst, begrijpt meteen waarom het ensemble intussen ook een opname wijdde aan de verbazingwekkende Baston.

In het Josquinjaar 2021 werden de muzikanten van Ratas del viejo Mundo verliefd op die ándere Josquin; met achternaam Baston. Deze Josquin - wiens blitzcarrière hem halfweg de zestiende eeuw aan de hoven van Oostenrijk, Denemarken, Polen, Saksen en Zweden bracht - is een van de vele mysterieuze figuren in de zestiende-eeuwse muziekgeschiedenis. Hij behoorde tot de vierde generatie Vlaamse polyfonisten; die van musici als Adriaan Willaert, Nicolas Gombert, Jacobus Clemens non Papa en Cypriano de Rore en het is niet bekend waar en wanneer hij werd geboren of stierf. Zelfs over zijn voornaam bestaat veel onzekerheid.

Veel van zijn composities verschenen in gedrukte bloemlezingen naast die van de belangrijkste musici van de eerste helft van de zestiende eeuw zoals Josquin des Prez en Orlando di Lasso. Als de beroemde drukkers Tielman Susato en Petrus Phalesius de werken van Baston tot de belangrijkste van de Vlaamse renaissancepolyfonie hebben gerekend, moeten ze hem als een uitstekende componist hebben beschouwd.

In Baston: the other Josquin wordt de innerlijke wereld van Baston - in al zijn veelzijdigheid en expressiviteit - weer opgeroepen. Voor het eerst is Ratas del viejo Mundo in het (oud-)Nederlands te horen in Bastons heerlijk speelse en bij tijd schunnige polyfone liederen. Verder zijn er beklijvende chansons op melancholische Franse poëzie, expressieve motetten in het Latijn en instrumentale bewerkingen van Bastons liederen.

Zoals steeds houden de ratten eraan om perfect uitgekiende polyfonie naast volksere liedjes te brengen in één en hetzelfde programma. Daarbij wordt er per ´song´ van bezetting gewisseld om dat lied of de polyfonie zo sensueel mogelijk te kleuren. De beklijvende stemmen van Michaela Riener, Soetkin Baptist, Anne Rindahl Karlsen en Tomàs Maxé komen dus samen maar ook solo aan bod, ondersteund door twee gamba´s en 16de eeuwse tokkelinstrumenten als cister, luit en renaissancegitaar.

Liedteksten

Een gilde heeft syn deerne

Een gilde heeft syn deerne ter scheymaeltyt ghebeden,
die van Venus ambacht wiste den keer.
Sy heeft hem noch behaecht duert dragen der leden.
Dys hy sey: Lief, wij sullen doen naer oude seden,
noch eenen nacht en dan niet meer.
Sprack tvrouken: Die wil ick so wel besteden, noch eenen nacht en dan niet meer.

A guildsman invited his girl for a farewell meal,
She was adept in the arts of Venus
And he still enjoyed the way she moved her limbs.
So he said: "Darling, we are going to do what we used to do,
one more night, and then no more."
Said the woman: "Then I'll use it as best I can, one more night, and then no more."

Languir me fais

Languir me fais en douleur et tristesse par ton regart qui sy tres fort me blesse, qu'il me souffit le surplus de ma vye, de mon aymer dont m'en oste l'ennuye, puisqu'en amours l'on travaille sans cesse.

You make me languish in sorrow and pain,
Your glance wounds me so gravely; may the remainder of my life and of my love, its pain now removed, suffice me, for in love there is no end to travail.

Dum transisset Sabbatum

Dum transisset Sabbatum, Maria Magdalena et altera Maria emerunt aromata ut venientes ungerent Jesum. Alleluia.

Et valde mane una sabbatorum, veniunt ad monumentum orto iam sole, ut venientes ungerent Jesum. Alleluia.

When the Sabbath was past, Mary Magdalene and the other Mary bought spices,that they might came and anoint Jesus. Alleluia.

And very early on the first day of the week they went to the tomb after the sun had risen,that they might came and anoint Jesus. Alleluia.

Si mon languir

Si mon languir t'est grand contentement, pour toy madame en gré je prens la mort, ne regrettant qu'ung point tant seullement, c'est que je meurs à faulte de confort.

O quel tourment, O rigoureulx effort, me rendre à mort et me tollier la vie sans endurer que par ung réconfort, loyallement de moy tu sois servie.

If my languishing brings you happiness,
For you, Lady, I will gladly accept death,
Regretting one thing alone,
That I die deprived of consolation.

What torment, what harsh struggle
To put myself to death and take my life
Without hearing one word of consolation ;
May you be served most loyally by me.

Spes mea Domine

Spes mea Domine,
a iuventute mea:
in te confirmatus sum,
ex utero, de ventre matris meae.
Tu es protector meus
a iuventute mea.
Spes mea Domine

Lord, you have been my hope
from my youth:
I have been confirmed in you
from my mother's womb.
You have been my protector
from my youth.
Lord, you are my hope

Verhuecht u nu

Verhuecht u nu, bedruckte geesten,
want den mey staet lustich en plaisant.
Phebus die toont ons nu syn aenschyn claer.
Alle foreesten syn seer triumphant
ghecleet ter hant met loverkens groene.
Menighe bloemkens siet men nu opt lant:
Een bedruckt herte heeft wel troost van doene.

Rejoice now, sorrowful souls,
for May is fine and fair.
Phoebus shows us his shining face.
All the forests rejoice greatly,
covered only recently with green leaves.
Many flowers can be seen on the land:
A sad heart can use such comfort.

Een gilde jent

Een gilde jent reet laest naer Ghent;
hy was wel opgheseten
op een magher peert nau tuerscap
weert:
Twas achter al bescheten;
besnot soe wast an syne muyle,
het had den ghanc ghelyc een ghuyle.
Myn zinnen stout hevet gesmout.
Doen liept ghelyc een hinne,
ghetoemt onder die kinne.
Lief vrient blyft thuys! Riep tquaet
gespuys,
leefde Lanchals noch,
hy schreef u inne.

A fancy man rode to Ghent the other day;
he sat on a skinny horse
that was hardly worth its hire:
Its rear was covered in dung;
its face was full of snot,
and it moved like an old and tired nag.
My hard feelings melted at the sight of it.
The horse walked like a chicken
that had been bridled under the chin.
"Dear friend, stay home!"
cried the dirty bastard,
"if Lanchals were still alive,
he'd run you in."

Dueil, double dueil

Dueil, double dueil, renfort de déplaisir,
tristesse, ennuy, ennemis de plaisir,
de ma langueur prenez sollicitude,
et de mon mal voyant l'amaritude,
ne me donnez de vivre plus loisir.

Grief, grief redoubled, displeasure
strengthened, sadness, pain, enemies
of pleasure, take note of my languor
and, beholding the bitterness of my
woe, do not allow me to live

Eheu dolor

Eheu dolor	*Alas, the pain!*
dire o dolor	*O dire pain!*
o lachrijmae	*O tears,*
o luctus novus	*o new mourning,*
o flebilis necessitas	*o dreadful necessity.*
ah quid facis mors improba	*What are you doing, evil death,*
quid ah facis	*what are you doing?*
nostrum Lupum	*Our Lupi,*
illum heu Lupum	*alas, Lupi,*
non Lupum	*not a wolf*
sed innocentem agnum horridis	*but an innocent lamb that*
vorare es ausa faucibus.	*your horrid throat dares to swallow.*
At jam vora ut velis	*You may gobble what you will,*
vorare non totum potes	*but you will not devour him completely.*
vivit Lupi	*Lupi lives*
ingens gloria	*in great glory.*
jam vivit aeternum Lupi	*Lupi now lives in eternity,*
stat nomen inclyta omnibus	*his name is known to all.*
vel saeculis erit Lupi	*Lupi's renowned music*
fama et celebris	*will enjoy fame*
musica praeconium	*and celebrity for centuries.*
Lupus sonabit omnium in ore	*Lupi's name will be on the lips of all,*
dum toto in hoc mundi globo	*and his sweet music*
dulcis placebit musica.	*will be enjoyed throughout the world.*
Requiem aeternam dona ei Domine	*Lord, grant him eternal peace*

Lecker Beetgen en Cleyn Bier

Lecker Beetgen en Cleyn Bier
gingen wuyt om aventuere.
Sy quamen by avent int doncker bestier
voor Doeve Nanens duere.
Cleyn Bier sprack met sinne
Hoe geraken wy hier inne?
Ick sal eens proeve met eenen cloppe.
Wy es daer? sprack sy.
Tis Cleyn Bier.
Neen way, neen way,
daer en sit niet oppe.
Maar wy es daer by u?
Sprack daar een meysken schoon
kykende door een spleetgen.
Hy sey: Tis Lecker Beetgen.
Och Lecker Beetgen sydy daer.
Die doer ginck open sonder vaer;
men bedreeffer vruecht boven screven.
Maer en had Lecker Beetgen gedaen,
Cleyn Bier waer buyten bleven

Tasty Bite and Small Beer
went out on the town.
Under cover of darkness
they came to Crazy Nane's door.
Small Beer said:
"How can we get in here?
I'll try knocking."
"Who's there?" she asked.
"It's Small Beer."
"No, no way,
there's nothing for you here.
But who's that with you?"
said the beautiful girl
as she peeked through a crack in the door.
He said: "That's Tasty Bite."
"Oh, Tasty Bite, it's you!"
The door was opened without ado,
indescribable joy was the result.
But if it hadn't been for Tasty Bite,
Small Beer would have been stuck outside.

Lyden en verdraghen

Lyden en verdraghen
moet ick op dit termyn.
My en baeten gheen clagen:
Ten mach anders niet syn.
Want myns liefs claer aenschyn
moet ick voerwaer derven.
Maer ick en acht gheen pyn,
mach ick noch troost verwerven.

To suffer and to endure
is my lot at this time.
To complain does not help:
it is simply how things are,
because I miss my love's
shining face most grievously.
But I pay no attention to such hurt
if I can gain her consolation.

Fors seullement

Fors seullement rigueur,
torment à mon cueur
nulz ne donne'addresse,
n'aulcunement contentement
ouyr ne puis de ma maistresse.
Je vis en dueil et en tristesse,
sans estre'aulcunement heureulx
en ung lieu où suis amoureulx.

Except for severity,
my heart's torment
is addressed by none,
from my mistress I hear
no pleasing word.
I live in grief and sadness,
without a grain of happiness
in a place where I am in love.

Een meysken was vroech opgestaen

Een meysken was vroech opgestaen,
heymelyck al stille.
Tschoon hemdeken had sy aengedaen
om haers boelkens wille.
Sy liet hem in,
twas goet begin,
zonder verdriet.
Compt ketelt my nu,
ken ben niet shu,
maer en scheurt myn hemdeken niet.
Dat meysken loech,
het was haer gheneucht,
maer sy en sanck gheen ander liet:
Dan ketelt me nu,
ken ben niet schu,
maer en scheurt myn hemdeken niet.

A girl had risen early,
secretly, silently.
She had put on a beautiful shirt,
especially for her lover.
She let him in,
everything began well,
without grief.
"Come, tickle me now,
I'm not shy.
But don't tear my shirt."
The girl laughed,
Such was her pleasure.
And sang no other song than:
"Tickle me now,
I'm not shy,
but don't tear my shirt."

Si pauper nihil offerat

Si pauper nihil offerat
non solum ab auditu contempnitur
sed in equitate opprimitur.

He who offers nothing to the poor
is not only despised by his hearers
but also persecuted by his equals.

Si tu te plains

Si tu te plains d'amour tant seullement
et que de moy assez tu te contente,
vis en espoir d'avoir allegement
et d'obtenir ce où est ton entente
car non obstant qu'à l'aymer je
consente, l'honneur y veut maintes fois
contredire, mais possible est qu'après
la longue attente, avoir pourras le bien
que tu désires.

If you complain so much about love
And are content enough with me,
Live in the hope of alleviation
And of gaining the harmony you seek,
For although I have agreed to love you,
Honour is often at variance;
But it is possible that, after long waiting,
You may gain the treasure that you seek

Biografieën

Floris De Rycker

Floris De Rycker werkte samen met Roos Rebergen, Jef Neve, Tijs Delbeke, dj Merdan Taplak [voor Kapitein Winokio], Frank Vander linden, Buurman, Mauro Pawlowski, Miel Cools, Janos Bruneel, Anne Niepold en Dries Laheye. Daarnaast concerteerde hij in de grootste concertzalen van China, op het Russische Diaghilev Festival en de vooraanstaande Europese kunstenfestivals waaronder Forum Alte Musik Zürich, Festival International de Musiques Sacrées Fribourg, Festival Oude Muziek Utrecht, Festival de Saintes, Thüringer Bachwochen, Tage Alter Musik Regensburg, Laus Polyphoniae, Alba Nova, Saint Amour, Festiwal Muzyki Jednoglosowej Plock, Festival Medieval d'Elx, Festiwal Teatralny Dialog Wroclaw, Theater Aan Zee, Bari International Music Festival en Ruhrtriennale en dit met verschillende ensembles [Graindelavoix, Sollazzo Ensemble, Orkest van de Vlaamse Opera, La Caccia, het voormalige Capilla Flamenca, ClubMediéval...], theaterproducties [FroeFroe, NTGent, het Paleis, Laika, Muziektheater Transparant,...] en als solist. Floris maakte opnames voor Antarctica Records met RedHerring, voor Glossa Music met Graindelavoix, voor Passacaille met Sollazzo Ensemble en voor Et'cetera en Outhere/Ramée met zijn eigen ensemble Ratas del viejo Mundo.

Eerder werkte Floris voor radio Klara en momenteel onderricht hij muziekgeschiedenis, historische uitvoeringspraktijk, instrumentaal ensemble en luit en aanverwante instrumenten aan het SLAC/conservatorium en de muziekacademie van Wilrijk.

Hij is de drijvende kracht achter het internationale collectief Ratas del viejo Mundo waarvoor hij opmerkelijk originele programma's uittekent. Ratas del viejo Mundo verkoopt met vroege muziek wereldwijd grote concertzalen uit. Eerder managede Floris theatercollectief Nasreddin artistiek, zakelijk en productioneel en tourde nationaal met muziektheater voor kinderen in co-productie met C-mine cultuurcentrum Genk en CC De Kern.

Floris studeerde vihuela, theorbe en luit bij Philippe Malfeyt aan LUCA | School of Arts en de conservatoria van Brussel en Gent. Hij behaalde een postgraduaat in vroege muziek en lute performance met grote onderscheiding. In 2003 selecteerde de Marco Fodella Fondazione Floris uit deelnemers van over de hele wereld om een jaar te studeren bij Paul Beier aan de Civica Scuola di Musica in Milaan.

Floris' naam en fascinerende vertolkingen zijn vereeuwigd in romans en gedichten van Bart Stouten, Peter Holvoet-Hanssen en Sandro Veronesi.

Ratas del viejo Mundo

De ratten van de oude wereld reizen duizenden kilometers vanuit alle hoeken van Europa om zich te verzamelen rond instrumentale muziek, chansons en profane polyfonie van voor 1650. De vergelijking van historische instrumentale bewerkingen met de vocale bronnen biedt het collectief vrijheden binnen een bijzonder sensuele taal.

Dadelijk na het eerste optreden concerteert Ratas del viejo Mundo op grote podia als Laus Polyphoniae, Festival Oude Muziek Utrecht, Festival van Vlaanderen, Amuz en De Bijloke. Op Alba Nova 2019 headlinen de ratten met Šumava, een productie met Zuid-Amerikaanse circusvirtuozen en madrigalen van De Monte. Van zodra Corona het toelaat spelen de ratten in Spanje, Engeland, Denemarken, België, Nederland, de V.S. en Italië.

Een eerste reeks cd's genereert wereldwijde airplay en lovende recensies in binnen- en buitenland ('*Dit is een schitterende cd, en eigenlijk moest u nu maar niet verder lezen, maar gewoon gaan luisteren. De bezieling van De Rycker en zijn kompanen is niet te missen, ze druipt er vanaf. Het is Ratas del viejo Mundo gelukt, in een opnamekwaliteit die een glimlach op je gezicht tovert.*' - OpusKlassiek). Na RIONS NOIR en OSSESSO, verschijnen Jean Boyer - airs de cours et chansons in 2020, Philippus De Monte - Madrigals and Chansons in 2021 en Josquin Baston: Flemish and French chansons in 2022.

Naast eigen concerten, tourt Ratas del viejo Mundo sinds juni 2022 met de dansers van Sidi Larbi Cherkaoui in de wervelende voorstelling Vlaemsch (chez moi) die op eigenzinnige wijze hedendaagse dans met traditionele muziek en polyfonie mengt.

De ratten van de oude wereld zouden niet overleven zonder het gewaardeerd partnership van De Grote en De Kleine Biecorff.

Sint-Pieter-en-Paulkerk

Deze mooie, harmonische barokkerk wordt oorspronkelijk door de jezuïeten gewijd aan Sint-Ignatius en Sint-Franciscus-Xaverius. Na de opheffing van de jezuïeten-orde vraagt de parochie van Sint-Pieter-en-Paul of ze er haar parochiekerk van mag maken, want de eigen kerk is erg bouwvallig. De overdracht vindt plaats en officieel is de naam van de kerk sindsdien 'Sint-Petrus en Sint-Paulus op visitatie bij de Heiligen Sint-Ignatius en Sint- Franciscus-Xaverius'. Verkort spreek je over Sint-Petrus-en-Pauluskerk of – in het Nederlands – Sint-Pieter-en-Paulkerk. Het interieur is rijk versierd. De preekstoel symboliseert de missionering in de vier werelddelen door de Heilige Franciscus-Xaverius. Oceanië is in die tijd (eind zestiende eeuw) nog niet tot vijfde continent benoemd. Kijk hoe Europa is voorgesteld, met de hoorn des overvloeds en de wijsheid in het boek. De veertien ingebouwde biecht-stoelen zijn een fijn staaltje van de Mechelse houtsnijkunst. Volgens de legende telde de kerk zo veel biechtstoelen, omdat ze vlak bij de Veemarkt lag en er bij het verkopen van vee volop werd gelogen en bedrogen. De echte reden? De Sint-Pieter-en-Paulkerk was oorspronkelijk een pelgrimskerk en er waren veel relieken te vinden. Als je die wilde aanraken, moest je vrij van zonden zijn. Vandaar dus het grote aantal biechtstoelen.

(bron: Toerisme Mechelen)

EXPERIMENT/
KUNST/THEA ER/JAZZ/AC
KLASSIEKE MUZIEK/POËZIE
DESIGN/FOTOGRAFIE/DANS
OUDE MUZIEK/LITERATUUR
OPERA/ARCHITECTUUR/
FILOSOFIE/FILMMUZIEK/
GESCHIEDENIS/ERFGOED/G
HEDENDAAGSE MUZIEK/FES
POLITIEK/ECONOMIE/WORL
PERFORMANCE/SOCIOLOG
SOUNDS
Klara. Blijf verwonderd.

Arco streeft de GDPR richtlijnen na binnen onze Document Management en Workflow Management oplossingen bij al onze klanten.

Wij kunnen de bestaande situatie m.b.t. het in regel zijn met de GDPR-wetgeving beoordelen en de gewenste situatie vastleggen samen met de klant.

Een stappenplan naar de gewenste situatie met concrete acties is het resultaat van deze dienstverlening.

Hiervoor worden de volgende elementen binnen de GDPR-wetgeving nagestreefd:

- Rechtmatige, behoorlijke en transparante verwerking van de gegevens
- Juistheid van verwerking
- Integriteit en vertrouwelijkheid
- Welbepaald doeleinde bepalen
- Minimale gegevensverwerking verzekeren
- Beperkte bewaartermijn instellen
- Recht om vergeten te worden aantonen
- …

Interesse?
www.arco.be

Arco
digital paperflow

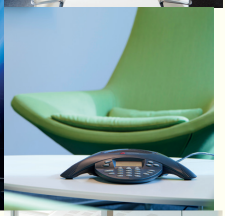

Together everyone achieves more.

check out our **new website**!

Op momenten dat er niets fout mag gaan, moet u blindelings kunnen **vertrouwen** op uw audiovisuele partner. **Ervaren professionals** die uw wensen en verwachtingen omzetten in een excellente service, waar en wanneer u dat wilt. Auvicom Group **verkoopt en verhuurt** audiovisueel en presentatiemateriaal om van uw event een onvervalst succes te maken. Koppel daar de **flexibele assistentie** van onze **gespecialiseerde technici** aan en slaap vanaf nu op beide oren.

Dacht u dat de perfecte AV-partner niet bestond? Iedereen kan zich natuurlijk vergissen...

auvicom group

suikerkaai 40d /// Industriezone 3a
1500 halle /// +32 2 380 10 44
info@auvicom.be /// www.auvicom.be

PARKEER BIJ INDIGO

INDIGO neo

DE PARKEERAPP VOOR DE STAD

IN ONZE PARKINGS

NEEM NOOIT MEER EEN TICKET

•

ONTDEK ONZE ABONNEMENTSFORMULES

•

RESERVEER JE PARKEERPLAATS

GET IT ON Google Play

Download on the App Store

indigoneo.be

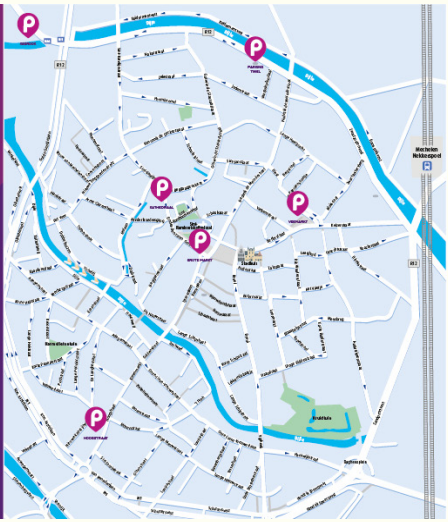

COLOFON

ORGANISATIE

Dr. Jelle Dierickx
directeur
Michaela Defever
marketing & PR
Lieze Depuydt
productie

PROGRAMMABOEK

Jelle Dierickx
Michaela Defever
Lieze Depuydt
Femke Verplancken

RAAD VAN BESTUUR

Marc De Geyter
voorzitter
Kris Vreys
ondervoorzitter
Ludo Kools
secretaris
Greet De Clerck
Liana Davtyan
François Mylle
Annemarie Peeters
Jerry Aerts
Annick Schramme
Björn Siffer

ALGEMENE VERGADERING

Michel Vanholder (voorzitter), Rogier Chorus, Heidi De Nijn, Bart De Nijn, Frank Nobels, Tom Van den Eynde, Raymond Vanderwaeren, Nicole Van Dessel, Bart Van Reyn

GRAFISCH ONTWERP EN CAMPAGNEBEELDEN

www.emilielauwers.be

WETTELIJK DEPOT: D/2016/0180/37

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Programma onder voorbehoud van wijzigingen.

Het is niet toegelaten beeld- of geluidsopnamen te maken tijdens de concerten zonder expliciete toelating van de directie van het Festival van Vlaanderen Mechelen/Kempen.

CONTACT

Festival van Vlaanderen Mechelen
Onder-den-Toren 12, 2800 Mechelen
T +32 (0)15 20 49 82
mechelen@festival.be

www.lunalia.be

SUBSIDIENTEN

Vlaanderen verbeelding werkt

MECHELEN

nationale loterij MEER DAN SPELEN

SPONSORS

Arco digital paperflow

KLARA rtv

NationaleBank VAN BELGIË Eurosysteem

INDIGO

Auvicom group

PARTNERS

kunstencentrum nona

UiT in Mechelen

cCM cultuurcentrum mechelen

MATRIX CENTRUM VOOR NIEUWE MUZIEK

EUROPEAN FESTIVAL ASSOCIATION

Het Festival van Vlaanderen Mechelen maakt deel uit van de koepel Festival van Vlaanderen en is lid van de European Festival Association.

FESTIVAL VAN VLAANDEREN

EUROPEAN FESTIVALS ASSOCIATION